

Výzkum historického i současného šíření kudlanky nábožné (*Mantis religiosa* (Linnaeus, 1758)) v rámci Evropy

Hadrava Jiří^{1*}, Jablonski Daniel², Janšta Petr¹, Urbánková Hana¹

¹ Katedra zoologie, PřF UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2

² Katedra zoologie, PrF UK, Mlynská dolina B-1, 842 15 Bratislava

*) Kontaktní e-mail: hadravajirka@seznam.cz

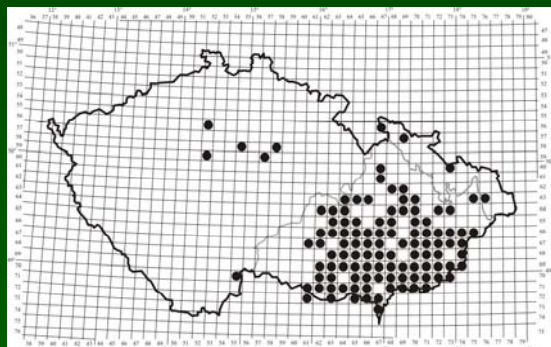
Kudlanka nábožná je dobře známým a téměř kosmopolitně rozšířeným hmyzím druhem. Známe ji z jižní a střední Evropy (zde původně dosahovala až po 54° s.š.), Afriky i Asie. Mimo to byl druh introdukován také do USA, Kanady, Bolívie, na Jamajku a dokonce do Austrálie.

V ČR se druh donedávna vyskytoval pouze na stepních, klimaticky nejteplejších lokalitách jižní Moravy. V 90. letech však začal výrazně expandovat i do severnějších oblastí Moravy a dnes je její stálý výskyt potvrzen i na několika lokalitách středních a východních Čech. V posledních letech kudlanky také migrují do vyšších nadmořských výšek, kde dokonce zakládají trvalé populace.

Přesto komplexní studie zabývající se původem druhu, jeho historickým šířením a populační strukturou doposud chybí!

Obr. 1: Kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*) na lokalitě Švařec (okr. Žďár n. Sázavou), září 2010.

Obr. 2: Současné rozšíření kudlanky nábožné v ČR (převzato z Janšta et al. 2008 a BioLibu (www.biolib.cz)).

Obr. 3: Místo výskytu kudlanky na lokalitě Přerovská hůra, Přerov nad Labem, září 2010.

Materiál a metodika: pilotně zanalyzováno 32 (z celkových 120) jedinců kudlanek z 15 států Evropy. U všech jedinců byly amplifikovány fragmenty mtDNA - COI (771bp), COII (738bp) a cytB (711bp). Vybrané geny vykazují variabilitu použitelnou pro rozlišení jednotlivých populací kudlanek. Firmou GenoScreen byly také navrženy mikrosatelitové primery (celkem 95 párů), jež budou testovány k použití na detailnější fylogeografické studie.

Cíle:

- objasnit původ a historii šíření kudlanky v rámci Evropy, resp. České republiky
- zjistit současné geografické rozšíření populací/genealogických linií druhu (fylogeografie)
- pomocí mikrosatelitových markerů zkoumat detailnější genetickou variabilitu jednotlivých populací a schopnost rychlého šíření kudlanek
- vyvodit biogeografické konsekvence formující současný stav rozšíření druhu

Pomozte nám!

Tkáňové vzorky kudlanek nábožných jsou stále vítány! V případě ochoty poskytnutí dalšího materiálu nás proto kontaktujte na adrese: hadravajirka@seznam.cz